

297

1722. Γραπτὰ ἔθιμα νήσου Λέροϋ, τῆς 18 Νοεμβρίου, ἐν 250, σ. 51–52.

«... ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ ἔμπροσθεν νὰ γίνῃ καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ καλὴ συνήθεια εἰς τὸν τόπον, ὅταν ὑπανδρεύουν τὰς θυγατέρας αὐτῶν καὶ τύχῃ θάνατος εἰς τὴν θυγατέρα τινὸς καὶ ἀφήσῃ ἢ ἓνα ἢ καὶ δύο ἢ καὶ πολλά, τὰ παιδιὰ νὰ εἶναι κληρονόμοι τοῦ μητρικοῦ πράγματος κατὰ τὴν ἐγκλαβὴν ὅπου ἔκαμαν οἱ γονεῖς εἰς τὴν θυγατέρα αὐτῶν καὶ, ἀποθαίνον-
τας τὰ παιδιὰ, νὰ στρέφουν τὰ πράγματα ὅλα, κινητὰ καὶ ἀκίνητα, εἰς τὰ γονικά, ἤγουν εἰς τοὺς γονεῖς καὶ ἀδελφούς καὶ συγγενεῖς τῆς ἀποθανούσης θυγατρὸς τινος· καὶ ὁ ἄνδρας νὰ λαμβάνῃ τὸ ἔξοδον ὅπου ἔκαμεν εἰς τοὺς χρόνους ὅπου εἶναι ὑπανδρευμένος καὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ὀσπητίων· ἀκόμη καὶ τὸ παιδί ἢ καὶ δύο, ὅπου ἄφησεν ἡ θυγατέρα τοὺς καὶ νὰ τὸ παίρῃ εἰς χεῖράς της ἢ μάμμη καὶ νὰ τὸ ἀνατρέφῃ, ἢ ἡ μάμμη, ἢ οἱ συγγενεῖς τῆς ἀποθανούσης, ὅταν δὲν εἶναι μάμμη. Καὶ τούτῃ ἡ συνήθεια νὰ ἔχῃ τὸ βέβαιον καὶ ἀμετάτρεπτον ἀπὸ τὴν σήμερον, καὶ ἂν ἴσως κανένας γαμπρὸς ἤθελε φανῇ ἐναντίος καὶ παρήκοος εἰς τὴν κοινῶς γενομένην ἀπόφασιν καὶ φανεῖσαν εὐλογον ὑπὸ πάντων, νὰ φαίνεται ὁ κόσμος ἐναντίος εἰς ἐκεῖνον τὸν ἀπειθῆ εἰς τὸ νὰ μὴ καταπατήσῃ τὴν ἀπόφασιν. Πρὸς τούτοις, καὶ ὅταν γίνωνται τὰ προικοσύμφωνα, νὰ γράφονται, πῶς ἀποθανούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῶν καὶ τῶν παιδιῶν, νὰ στρέφουν τὰ πράγματα εἰς τὰ γονικά.
Ταῦτα ἐγράφησαν καὶ ἀνεγνώσθησαν εἰς ὑπήκοον πάντων καὶ τὰ ἔστερξαν, ὅτι εἶναι καλὰ καὶ νόμιμα καὶ ὅποιος ἀπὸ τοὺς νοικοκυραίους ἤθελε φανῇ συμβοηθὸς καὶ παρακινητὴς εἰς κανένα ὅπου νὰ χαλασθῇ καὶ νὰ ἀνατραπῇ αὐτὴ ἡ συνήθεια καὶ σηκωθείς ζητήσῃ ἀνατρέψαι ταῦτα καὶ ὁ συμβοηθὼν ἀφωρισμένος εἴησαν ἀπὸ Κυρίου Παντοκράτορος καὶ κατη-
ραμένοι καὶ ἄλντοι μετὰ θάνατον».

298

1722. Ἀπόφασις Καδῆ Θεσσαλονίκης, δι' ἧς ἐν περιπτώσει φόνου ὑπὸ ἀγνώστου δράστου, ὑπεύθυνοι διὰ τὴν «ἀποζημίωσιν αἵματος» εἶναι οἱ κάτοικοι τοῦ πλησιεστέρου χωρίου, ἐὰν ὁ φόνος διεπράχθῃ εἰς τόπον μικρότερον ἀποστάσεως φωνῆς ἀπὸ τοῦ χωρίου, ἐν 133, σ. 82–83.

299

1722. Διαταγὴ τοῦ καπουδὰν πασᾶ Γαζῆ Χουσεῖν πρὸς τὴν κοινότητα Κύθνου,

ρυθμίζουσα τὰ τῆς διοικήσεως τῆς νήσου ὑπὸ 2 ἢ 3 προεστῶν, ἐκλεγομένων ἐτησίως, ἐν 95, σ. 133.

«... Νὰ ἐκλέγωνται μόνον ἀπὸ τοὺς προεστῶτας διὰ κάθε χρόνον δύο ἢ τρεῖς τῶν προεστῶτων, διὰ νὰ θεωροῦν τὰς ὑποθέσεις τοῦ Κοινοῦ, χωρὶς νὰ ἀνακατώνεται ἄλλος καὶ ὅσοι χρεωστοῦν εἰς τὸ Κοινὸν ἀπροφασίστως καὶ ἄνευ ἀργοπορίας νὰ πληρώνουν, ὡσὰν ὅπου ὅσοι ἐκ τούτων φανοῦν ἀπειθεῖς, θέλουν ἐμβῇ εἰς τὸ κάτεργον. Μενζίλια νὰ μὴ δίδον-

ται παρὰ ὅταν εἶναι ἡ βοῦλλά μας καὶ ἡ ὑπογραφή τοῦ ἡμετέρου ἄρχοντος δραγουμάνου. Οἱ κακοὶ καὶ ἄτακτοι νὰ πιάνονται καὶ μὲ κοινὰ ἐνυπόγραφα γράμματα νὰ στέλλονται πρὸς ἡμᾶς καὶ νὰ φυλάττεται ἄκρα δικαιοσύνη, χωρὶς χατῆρι καὶ μεγίστη ὑπακοή εἰς ὅλα τὰ προστάγματα . . . ».

300

1723. Σύμβασις παχτώσεως ἀγροῦ ἐν Νάξῳ, ἀνέκδοτος, ἐν ΕΒΕ Τμ. χφφ. Ξ 146.

« . . . ἐνεφανίσθη εἰς τὴν παρησίαν μας Καντζελλαρίου . . . ὁ Μ.Κ. . . . λέγωντας, πῶς ἔχει γονικόν του ἓνα κομμάτι χωράφι . . . τὸ ὅποιον προᾶγμα τὸ δίνει καὶ τὸ παντικιάζει τοῦ Γ.Π. . . . νὰ τὸ τραφοκοπήσῃ καλά, νὰ εἶναι ἀπατημένο ἀπὸ πᾶσα ζωντόβολον, νὰ τὸ φυτεύσῃ ἀμπέλι καὶ συκιαῖς καὶ νὰ κάμῃ καλὸν παντῆρον . . . μ' ἐξοδὸν τοῦ κοπιαστή καὶ τὴν ἰντράταν, ὅπου ἤθελεν ξαποστείλει ὁ Θεός, εὐβάζοντας τὸ πέμπτον, νὰ τὴν μοιράζουσι εἰς τὴν μέσην τως. Καὶ τὴν πάρτην ὅπου ἤθελεν ἀγκίζει τοῦ ἄρχου, νὰ στείλῃ τὰ ἔμισα ἀγώγια νὰ τὴν πέρῃ καὶ τὰ ἄλλα ἔμισα νὰ τὰ φέρῃ ὁ κοπιαστής εἰς τὴν χώραν, στὸ ἄρχοντικόν του. Νὰ πέρῃ θέλημα ὁ κοπιαστής, ὄντας θὲ νὰ τρυγοπατήσῃ καὶ νὰ τοῦ φέρῃ καὶ τρία καλαθιάτικα τὸν χρόνον. Καὶ νὰ ἔχῃ κράτηξιν ὁ ἀφέντης Μ. νὰ τὸν ἐβοηθᾷ τοὺς ἔμισους ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν ποταμὸν διὰ τὴν ἐφετεινὴν χρονίαν. Καὶ κάνωντάς το καλὰ καὶ ἐμπιστεμένα καὶ νὰ τὸ ἔχῃ τέλειον ἀμπέλι φυτεμένον, ὡς καθὼς ὑπόσχεται ὁ ἄνωθεν κοπιαστής, νὰ τὸ ἔχουσι παντοτεινὰ μισιάρικον, αἰωνίως καὶ κληρονομικῶς, μὴ εἰμπορῶντας ποτὲ νὰ τὸ μοιράσουσι, μήτε νὰ εἰμπορῇ ὁ ἄρχος νὰ εὐγάξῃ τὸν κοπιαστήν, οὔτε τοὺς κληρονόμους του ἀπὸ τὸ παντίκιν του, μόνο νὰ πηγαίνῃ ἀπὸ παιδί ὡς παιδί τως, κάνωντάς το καλὰ καὶ ἐμπιστεμένα. Οὕτω θέλουσι νὰ εἶναι βέβαιοι, σταθεροὶ καὶ ἀχάλαστοι . . . Καὶ ὑπόσχεται ὁ κοπιαστής νὰ τὸ φυτέψῃ ὅλο ἀμπέλι σὲ διορίαν χρόνους τέσσεροις. Καὶ ὅποιος ἤθελεν εὐγῇ ἀπὸ τὸν παρὸν ταιριασμόν, νὰ πληρώῃ ρεάλια δέκα τοῦ ἀφέντη μουσελίμη, ὁ ἀλληλογήσας νὰ τὰ ζημιώνεται καὶ πάλιν ἡ παρὸν νὰ εἶναι ἀπαρασάλευτος εἰς τὰ ἐξῆς . . . ».

301

1724. Σύμβασις νεμήσεως ἐν χωρίῳ τῆς Χίου, ἐν 299, σ. 11–12.

« . . . ἐπειδὴ καὶ νὰ εἶναι (ὁ πατήρ) ὑπέργηρος, μὴ δυνάμενος κυβερνηθῆναι, ἀπομένουν οἱ παῖδες αὐτοῦ νὰ ἔχουν τὸ ἔχει(ν) του ὅλον, καθὼς τὰ ἔχουν μοιρασμένα καὶ σταλικομένα καθένας τὸ μερίδιόν του ζάπτιν, ἔτζι παρόντες ἐσυμφώνησαν διὰ τὴν ζωοτροφίαν αὐτοῦ καὶ ἀπομένουν οἱ δύο παῖδες νὰ τοῦ δύνουν τὸ καθημερινὸν ψωμίν, ὅσον νὰ σώζεται καὶ νὰ τοῦ δύνουν δύο μέτρα ἐλάδιν τοὺς δύο χρόνους καὶ σῦκα δύο μισάρια καὶ κρασὶν μέτρα τέσσερα ρακὶν ποιοῦντες ὁκτὼ ἀκόμι δύο καὶ ποκάμισα ροῦχα νὰ τὸν ἐντύνουν καὶ νὰ ἀπηλογοῦνται εἰς ὅλα του τὰ χρῆη, ὅσον ὁμολογίης, ὅσον τέλη ἀφεντικὰ καὶ τὸ μαστίχιν ὅσον δίνει νὰ ἀπηλογοῦνται οἱ δύο παῖδες καὶ εἰς λείψανον καὶ εἰς τὴν ἀνημπορεσίαν αὐτοῦ καὶ εἰς μνημόσυνα, κατὰ τὴν τάξιν . . . ».

